

Spoštovani!

Najlepsi pomladni mesec se vsako leto začne s tradicionalnim praznovanjem. Dober teden po prvomajskem praznovanju pa v zadnjih letih proslavljamo tudi 9. maj kot dan Evrope.

Že nekaj let po drugi svetovni vojni v prejšnjem stoletju so ljudje v številnih državah po Evropi spoznali, da si želijo predvsem mir, ustvarjalno povezovanje in graditev večjega sodelovanja. Prvi koraki evropskega povezovanja segajo prav na dan 9. maja leta 1950, ko je francoski zunanji minister Robert Schuman izjavil, da je združena Evropa bistveni pogoj za svetovni mir, in predlagal tesnejše sodelovanje evropskih držav v gospodarstvu. Združevalni procesi so potem stekli že v petdesetih letih s šestimi državami, ki so podpisale Pogodbo o ustanovitvi Evropske skupnosti za premog in jeklo. Nekaj let kasneje sta ji sledili še Pogodba o Evropski gospodarski skupnosti ter pogodba o mirolni uporabi jedrske energije Euratom.

Skozi naslednja desetletja se je sodelovanje med državami zahodne Evrope vse bolj krepilo in dajalo vse boljše gospodarske rezultate. Zanimanje še nepovezanih držav za pridružitve evropski družini je naraščalo. Posledice so bile širitve v sedemdesetih, osemdesetih in devetdesetih letih, ko je pri četrty širitvi prvič prišlo do uporabe izraza Evropska unija, ki je danes ime naše širše skupnosti.

Padeč berlinskega zidu in velike politične spremembe, ki so sledile, so število držav interesentk za pridružitve Uniji le še močno povečale. Tako se je v letu 2004 v največji širitvi v zgodovini Unije tej pridružilo deset novih držav. Ponosni smo lahko, da je bila med njimi tudi Slovenija. Tri leta kasneje je s pridružitvijo Romunije in Bolgarije Evropska unija dobila sedanjo obliko. Tako je postala širitvena politika ena izmed najuspešnejših evropskih politik. Prizadevanja za širjenje demokratičnega razvoja, sodelovanja ob spoštovanju različnosti ter priznavanje človekovih pravic pa s tem niso zaključeni. To so osnovne vrednote, ki jih zagovarjamo preko evropskih meja, hkrati pa naša vrata ostajajo priprta za nove potencialne države članice. V obdobju svetovne globalizacije se namreč močna, združena in sodelujoča Evropa neprimerno lažje vključuje v svetovno konkurenčnost, kot bi to lahko uspevalo posameznim državam članicam.

Procesi globalizacije so prinesli tako pozitivne kot tudi nekatere negativne posledice in postavili številna nova vprašanja. Eno izmed področij, ki zadeva ves svet, so gotovo podnebne spremembe. Z njimi povezana vprašanja moramo obravnavati kot trajnostna in pri iskanju odgovorov nanje upoštevati več vidikov, tako glede varstva okolja kot tudi razvoja in konkurenčnosti. Evropska unija je pri iskanju prehoda v nizkoogljično družbo vodilna v svetu in tu se od-

pirajo tudi številne podjetniške priložnosti. Prepoznati jih in izkoristiti pa je že bolj vprašanje posameznih držav članic in naših lokalnih okolij. Tudi pri reševanju gospodarsko-finančne krize, ki je zajela ves svet, je Evropska unija pozitivno odigrala svojo vlogo. Uvedla je številne ukrepe za blažitev krize in za povečanje gospodarske rasti. Nekatere države članice so ukrepe uspešno prenesle v prakso in tam kriza že močno poenjuje. Druge, med njimi žal tudi Slovenija, niso izkoristile priložnosti – in tu se kriza le počasi poslavlja ali pa še sploh ne.

Evropska unija, morda predhodnica nekoč v prihodnosti združene Evrope, se ves čas spreminja. Temelji na skupnih vrednotah, na spoštovanju različnosti narodov in njihovih kultur, na solidarnosti. To naš plemeniti. In iz tega se lahko veliko naučimo. Pozitivne rešitve in dobre prakse drugih držav članic moramo znati prenesti tudi v domače okolje. Marsikatera članica bi se sama mnogo teže zoperstavila tem kriznim časom. Zato so skupni okvirji in skupne evropske politike na številnih področjih dobra popotnica za skupni razvoj in napredek. Veliki izzivi, na katere bomo morali odgovoriti v tem in naslednjem letu, so pred nami. Oblikovati moramo večletni evropski proračun, ki bo posredno odgovoril na vprašanje, ali mislimo resno s trajnostnim razvojem. Njegova struktura bo pokazala, ali se bomo lotili sprememb nekaterih politik, ki izvirajo iz začetkov združevanja. Ali pa si zavoljo ljubelega miru ne bomo upali močneje poseči v vpeljane instrumente, pa čeprav so odlično odgovarjali zahtevam izpred 50. let, danes pa so zastareli.

Slovenija je pred sedmimi leti z vstopom v Evropsko unijo široko odprla svoja vrata. Dobili smo možnost, da aktivno sodelujemo pri oblikovanju skupnih evropskih politik in v procesu skupnega razvoja in rasti, kajti Unija nudi številne skupne možnosti tako za obstoj kot za nadaljnji razvoj. Vse te možnosti in prednosti pa moramo najprej predvsem prepoznati v domačem okolju in jih izkoristiti. Na nekaterih področjih nam je že odlično uspelo, npr. pri uvedbi evra kot prvi izmed novih članic ali s predsedovanjem Svetu Evropske unije v letu 2008 ali s pridobitvijo sedeža evropske agencije za energijo v Ljubljani. S temi dogodki je Slovenija postala prepoznavnejša in uglednejša. Zdaj je naša dolžnost, da stanje in dosežke ne le ohranjamo, temveč nadgrajujemo.

Državljanke in državljani Slovenije smo v preteklosti v številnih ključnih in prelomnih trenutkih dokazali, da se znamo pravilno odločiti. Odločitev za uresničitev dolgoletnih sanj o

samostojni državi je bila veliko in pogumno dejanje. Odločitev za vstop v Evropsko unijo prav tako. Ni je večje moči, kot je složen narod.

Živimo v težkih časih, obremenjeni smo z globalnimi problemi finančne in gospodarske krize, z vedno pogostejšimi in močnejšimi vremenskimi pojavi, z industrijskimi nesrečami. K vsemu temu pa na nas pritiska še teža slovenske stvarnosti, ki se dotika osnovnih narodovih in občelovskih vrednot, kot so enakost pred zakonom, vrednotenje dela in ustvarjanja, solidarnost, resnicoljubnost, medgeneracijska odgovornost in skrb za naravo. Namenoma naštevam pozitivne vrednote in ne njihovih negativnih oblik, ki jih v slovenskem prostoru slišimo običajno. Tudi za članice EU pa še vedno velja »narod si bo pisal sodbo sam«. Sami si moramo odgovoriti, po kateri poti želimo kreniti kot država in v okviru pristojnosti, ki jih imamo kot državljani, to tudi uresničevati. Obstoječe elite, ki niso samo politične, ampak so tudi gospodarske, kulturne, znanstvene, so plod razmer, ki smo jih dopustili državljanji sami. Demokracija je dober sistem, ki zahteva aktivno udeležbo, zahteva ljudi, ki jim je mar, ki ne zamahnejo z roko in rečejo, da se ni vredno izpostavljati. Negodovanje moramo preoblikovati v idejo o tem, kaj in kako, ideji moramo odpreti vrata v uresničitev. Kdaj nam bo to spet uspelo, je odvisno od nas samih, toda z veliko odprtostjo, ambicijami in izzivi nam to lahko in mora uspeli. Evropa nam ne bo postavljala ovir, ampak nam bo pomagala.

Danes je tista sedanost, ki smo jo sanjali včeraj. Evropska unija je trenutno eno najbolj zaželenih območij za življenje in ustvarjanje. Biti del tega sveta so želje številnih. Slovenci smo lahko zadovoljni, da živimo na tej zlahtni evropski zemlji, v katero so rodovitna semena sodelovanja in povezovanja polagale prejšnje generacije. Zdaj pa je čas za samozavestne ambicije in kreativnost, ki temeljijo na zaupanju. Na zaupanje v naš narod, v našo državo in v ljudi, ki v premorejo vizijo, pogum in znanje ter znajo povezovati in vzpodbujati plemenite vrednote.

Ali kot je v pesniškem jeziku lepo zapisal naš pesnik Ciril Zlobec:

Dočakati, uspeli, doživeti ...

Zmerom spregamo jih le v prihodnjem času. Jutri je najboljši, ko postane danes, nihče prav ne ve, kaj včeraj v njem je videl. Stremite v prihodnost. Postanite to, kar lahko postanete.

Kot evropskim državljanke in državljani vam čestitam ob dnevu Evrope. Vsem nam želim, da bi v družbi evropskih narodov hitro spet dosegali dobre gospodarske rezultate, predvsem pa ustvarjali zadovoljno življenje za vse naše državljane. In da bi kot ena novejših članic v tej evropski družini znali ohraniti čar mladosti. Želim vam ponosno in veselo praznovanje dneva Evrope.

dr. Romana Jordan Cizelj
poslanka SDS
v Evropskem parlamentu